

Salut, 14-16 - Apartat de Correus, 421 - 08202 Sabadell - Tel. 93 725 87 12 - Fax 93 725 05 90
info@ues.cat - www.ues.cat

ITINERARI DE LA XXXVII RONDA VALLESANA

CASTELLTERÇOL I CASTELLCIR

Primer tram comú: plaça Enric Prat de la Riba (728 m), església de Sant Francesc (727 m), collet de Sant Fruitós (776 m), la Ginebreda (688 m), ermita de Sant Gaietà (657 m), poues de la Ginebreda (637 m), torrent Mal (614 m), la Fàbrega (611 m), pou de glaç de la Fàbrega (606 m), Pla Rubí (618 m).

0,000 km 0:00 h 728 m. **Castellterçol.** Plaça Enric Prat de la Riba, casa i museu del mateix nom, on va néixer el 1870 i morir el 1917 l'il·lustre patrici. MDCCC. D'aquí, surt la Ronda d'aquest any. Seguim a l'esquerra pel carrer del Quadró (W-SW).

0:04 h. 727 m. Deixem a l'esquerra l'església de Sant Francesc o *capella nova*. Ara, anem pel carrer de Sant Francesc.

0,426 km 0:07 h. 727 m. Arribem a la carretera de Granera, pel indicador del Sender de la Pinassa. Pugem pel carrer de la dreta (W). Poc després el carrer fineix i comença una pista. Tot seguit, a la bifurcació seguim a l'esquerra, pel Sender de la Pinassa. Mas a la dreta i bosc per l'esquerra (NW). No fem cas del trencall de l'esquerra.

1,152 km 0:16 h. 776 m. A l'esquerra, en lleugera pujada **collet de Sant Fruitós**.

Lloc destinat per a repartir coca i xocolata

Trencall de camins i camps de conreu. Creu de ferro sobre una peanya, reconstruïda el 1940. La creu de ferro va ser reconstruïda, ara reforçada i canviada, fa un parell

d'anys. L'anterior la van fer malbé. Continuem a la dreta, pel Sender de la Pinassa, pista (NE).

0:25 h. 757 m. Deixem a l'esquerra el corriol del Camí de la Cadireta, que travessa la pista i continua baixant vers la part baixa de Castellterçol. Bosc de pi, algunes alzines, roures i boix. Anem per l'antic camí ramader que comunica el Vallès amb el Pla d'Anyella.

2,141 km 0:31 h. 713 m. Cruïlla de camins. Seguim el del mig, en lleugera baixada (N).

2,640 km 0:37 h. 691 m Arribem a l'ampli i antic mas de **la Ginebreda**. Cobert per a ovelles i paller. La pista revolta per la dreta i arriba al davant de la porta d'entrada al mas, vers llevant. La llinda de la porta d'entrada té un gravat en què es pot llegir: "*Reedificada en lo any de 1818. Gaietano de Planella i Fivaller, comte de Llar i baró de Granena*"–Granera–. Seguim baixant per la pista que voreja els camps (S). A la dreta tenim bosc.

3,053 km 0:44 h. 657 m. Arribem a l'**ermita de Sant Gaietà**, situada a l'esquerra . Per sobre la porta d'entrada, podem llegir "Any 1883". Aquí, abans, s'hi feia un aplec. El sostre es comença a ensorrar.

0:46 h. 642 m. Baixem per la pista i poc abans d'arribar a la carretera de Moià-Castellterçol, baixem a la dreta per un petit torrent i la creuem per sota d'un pontarró. A l'altra banda, seguim al costat de la carretera, que ens queda a l'esquerra (N).

3,258 km 0:48 h. 638 m. Anem trobant per la dreta les quatre **poues de glaç de la Ginebreda** –construïdes de mitjan segle XVI a primers del XVIII–, totes elles molt ben conservades. Una d'elles, la més gran, es pot visitar.

0:50 h. 635 m. Travessem una pista cimentada. Per l'esquerra tenim la carretera de Moià, de la qual ens anem separant progressivament.

0:53 h. 625 m. Bifurcació de la pista. A la dreta hi ha un dipòsit de captació d'aigua. Continuem rectes i baixem a la riera. Tot seguit, travessem el torrent de la Fàbrega. Per l'esquerra, en alt, veiem una antiga edificació que havia estat un cremador de deixalles.

3,885 km 0:54 h. 614 m. Travessem el **torrent Mal**. Pugem per la pista, que passa pel mig de la Quintana de les Canals (N).

4,032 km 0:56 h. 628 m. Bifurcació de pistes. La de l'esquerra –camí del Gas– baixa fins un prat. A l'altra banda de la riera es veu l'antic Molí de l'Oller, ara anomenat la Granota, lloc de pícnic i esplai. Som al camí ramader que comunica el Vallès amb el Pla d'Anyella. Continuem per la del davant, però poc després, quan es decanta cap a la dreta, l'abandonem ja que ens portaria al mas les Canals. Pugem per unes pedres que impedeixen la circulació de cotxes.

4,200 km 1:00 h. 640 m. Pista principal. Per la dreta, la pista continua fins les Canals. Seguim a l'esquerra. Tram de roures, boixos, alzines i algun pi.

1:03 h. 637 m. La pista es bifurca; per la dreta puja fins a les Humbertes, mas important. Seguim per l'esquerra (NW). Som al Pla del Boix. Lloc pedregós i ple de boixos, no gaire alts.

1:10 h. 618 m. Deixem una pista a l'esquerra i poc després arribem al mas de **la Fàbrega**, molt ben restaurat. Hi viu una família, matrimoni i fill, que porta les terres del mas.

PRIMER CONTROL

Passem pel davant de l'entrada del mas i baixem vers el torrent de la Fàbrega. A l'esquerra, al costat de la riera, tenim un grup de freixes, alts i corpulents (S). Seguim la pista a la dreta. Filat.

5,157 km 1:13 h. 599 m. Travessem a l'esquerra el torrent de la Fàbrega. A la dreta tenim un pontet que travessant la riera permet arribar al restaurant la Fàbrega. Antigament havia estat el molí del mateix nom. Passem per sota els dos ponts de la carretera: el primer, l'actual, i el segon, l'antic, de totxo vermell, en desús, solament utilitzat per baixar a la riera i a la pista que porta a la Fàbrega, Marfà i Pedrós.

5,298 km 1:15 h. 606 m. Poua de glaç de la Fàbrega, a la dreta de la pista. Sortim al camí de Castellterçol a Marfà i el seguim cap a la dreta (NW).

5,615 km 1:19 h. 618 m. **Pla Rubí. Lloc destinat per a l'esmorzar i fruita**

Fins aquí hem recorregut el primer tram, comú a tots dos itineraris, el curt i el llarg.

En aquest punt, la Ronda LLARGA va cap a la DRETA (W) i es dirigeix vers el torrent de la Fàbrega. La Ronda CURTA, en canvi, s'orienta cap al mas del Gironès (SW).

RONDA LLARGA: torrent de la Fàbrega (587 m), Escaleta dels Gats (575 m), les Vinyes (603 m), riera de Castellnou (578 m), Gorg Estret (563 m), ermita de la Tosca (548 m), molí de Brotons (550 m), Marfà (596 m), Pujalt (758 m), Pinassa de les tres besses de la Clusella (662 m), balma del Pedrós (675 m), Pedrós (742 m), collet de mas Clamí (817 m).

5,615 km 1:19 h. 618 m. Continuem per la dreta (W). Bifurcació, seguim la pista rogenca de l'esquerra.

1:22 h. 613 m. A la bifurcació trenquem a la dreta (SW).

1:27 h. 594 m. Nova bifurcació: a l'esquerra una antiga pista de desembosc barrada per un tronc. A la dreta, fort revolt de la pista. Seguim baixant per la dreta vers la riera.

- 6,313 km 1:30 h. 588 m. Travessem el **torrent de la Fàbrega** per un gual. Lloc molt atractiu ja que el pas és per roquissar. L'aigua amb el temps ha llaurat la roca amb petites canals d'aigua per on circula. A l'esquerra ampli i profund gorg amb canyissars a banda i banda. Espai molt agradable. Seguim la pista que a poc a poc es fa més estreta. Encara que poden passar-hi els cotxes 4x4.
- 1:33 h. 589 m. Deixem un corriol a l'esquerra que s'atura més endavant ran del torrent.
- 1:37 h. 619 m. Zona de pi blanc, roure, garric i boix. Boixos. Nova bifurcació, prenem el de l'esquerra que voreja (NW) el faldar del Serrat del Vent. A l'esquerra ampli panorama sobre la Soleia de la Descàrrega, el mas Pedrós i el torrent de la Fàbrega. Poc després la pista baixa per una escala de graons naturals de roca plana.
- 7,246 km 1:49 h. 582 m. Arribem en una pista travessera que seguim a la dreta (N) i immediatament prenem el corriol de la dreta (E). Bosc de pi roig, roure, boix, garric i arç blanc. Per aquest lloc es troba la Balma de la Croixa, prop de la riera.
- 1:58 h. 575 m. Sortim a la pista, que va vorejant la riera.
- 8,181 km 2:02 h. 580 m. Abandonem la pista i seguim a l'esquerra (NW) primer per pista i després per sobre una canalització de ciment armat que voreja la riera.
- 2:07 h. 575 m. Poc abans de la font Golarda pugem el marge de la dreta i seguim un imprecís corriol que acaba grimpant a la dreta per una canal dreta i estreta, l'**Escaleta dels Gats**, primer amb graons fermats amb ciment armat i després de pedra (N).
- 8,539 km 2:17 h. 595 m. Arribem dalt de la canal. A l'esquerra tenim un transformador de corrent i al davant un camí que seguim (NW). A la pista continuem cap a l'esquerra.
- 2:19 h. 603 m Cruïlla de pistes, la de l'esquerra duu a la casa de **les Vinyes**. Baixem per la del mig, que té una cadena.
- 8,764 km 2:21 h. 589 m. De nou pista amb cademat. La seguim.
- 2:23 h. 585 m. Restes de cup o pou de glaç a mà esquerra. Indefinit, ja que la boca no és gaire ampla. En canvi, l'alçada, de pedra seca que baixa a l'esquerra vers la llera de la riera, és de sis o set metres.
- 8,897 km 2:26 h. 578 m. Travessem la **riera de Castellnou** La bromera¹ que enterboleix l'aigua i el tuf que n'emana el fan un punt desagradable. Anem pujant. Arribem a una pista que seguim a l'esquerra (SW).
- 2:28 h. 615 m. Deixem corriol a l'esquerra, seguim per la pista.
- 9,322 km 2:33 h. 608 m. Agafem a l'esquerra (S), marcat amb un pedró, el corriol que ens menarà al **Gorg Estret**. És un indret en què l'aigua ha excavat un canal molt estret i

¹ Les diverses vegades que hem passat per aquí l'aigua sempre hi baixava carregada d'escuma. Aquesta situació és el motiu de les queixes, denúncies i accions a la zona afectada. Vegeu l'article (http://www.ara.cat/societat/Moianes-mou-contra-contaminacio-Calders_0_1568243239.html).

captivador. Continuem pel camí que immediatament esdevé pista. Al fons veiem el veïnat de Marfà.

10,300 km 2:52 h. 580 m. Corriol a l'esquerra que baixa al Molí de Brotons, accidentat i amb senyal d'alerta. Seguim per la pista. A la dreta nova drecera que mena a l'**ermita de la Mare de Déu de la Llet**, la Tosca. Es pot visitar l'entorn i tornar enrere. Seguim per la pista (NE).

10,490 km 2:59 h. 553 m. En el pedró a la dreta de la pista la deixem i seguim el camí.

3:08 h. 550 m. Arribem en un espatat de roques que accedeix al costat de l'embassament del Molí de Brotons. Per anar al molí, cal tornar una mica enrere i travessar la riera de Marfà, per seguir un corriol a l'esquerra, sota la balma.

3:10 h. 550 m. Arribem a la porta del **Molí de Brotons**, al costat del saltant d'aigua. És un entorn idíl·lic desgraciadament sovint empastifat per l'escuma que aporten les aigües contaminades de la riera de Castellnou. Una vegada som dins veiem una obertura a terra, rectangular, davant una finestra, tot d'obra, igual que el terra i l'entrada. Va funcionar des del 1608. No hi ha la maquinària del molí. Durant una riuada molt forta el 1863, van morir els components d'una família de 8 persones.

3:12 h. 550 m. Tornem enrere i travessem de nou la **riera de Marfà**. A continuació refem el camí (SW), passem per sota l'ermita i continuem fins davant les ruïnes del Molí de Marfà.

3:25 h. 535 m. Si no baixa gaire aigua, la riera de Marfà es pot travessar bé, ja que la llera és de pedra, solcada per canaletes solcades per l'aigua. Tanmateix hi ha alguns daus de ciment armat que permeten passar-hi a gual, però no tots.

3:26 h. 535 m. Tot just travessada la riera, a l'esquerra hi podem veure una mica d'abeurador i diversos brocs antics, fonts de Marfà. Hi raja aigua. En cas que volguéssim arribar-nos al Roc i la font de la Tosca hauríem de remuntar el curs de l'aigua per la seva esquerra cent cinquanta metres (SSE). Seguim la pista amunt envoltats de bosc (NW). Per la dreta anem deixant la riera i a dalt es va veient Marfà i Sant Pere de Marfà.

12,640 km 3:44 h. 596 m. Arribem al costat de la porta de **Marfà**. *Casa 6 Cuartel 3º*. Dintre, hi ha l'ermita romànica de **Sant Pere de Marfà**, del segle X. Es pot demanar de visitar-la. Actualment la fan servir de galliner.

A la dreta surt la pista cap a la Clusella. Pugem a l'esquerra per la pista cimentada (S).

3:47 h. 620 m. Arribem a la pista principal, que ve de la Fàbrega fins a Marfà passant pel Saiolic. Seguim a la dreta, en pujada (SW).

13,250 km 3:53 h. 659 m. A l'esquerra, al costat d'una pila de grava, neix una pista (E) que, després de resseguir tota la Baga de Marfà, va a cercar l'antic camí de comunicació entre Pujalt i Marfà. Continuem recte amunt.

- 3:56 h. 664 m. Deixem a l'esquerra de la pista, tancada amb portes de planxa, una antiga surgència d'aigua. Falgueres.
- 4:01 h. 682 m. Bosc de pi, roure i alzina. Collet. Ara anem planers.
- 4:04 h. 675 m. Bifurcació, deixem la pista de la dreta i continuem a l'esquerra. Lleugera pujada.
- 14,170 km 4:07 h. 687 m.. **Coll de Marfà**. Pas canadenc i bifurcació de pistes. La de la dreta continua fins Monistrol de Calders. Continuem per la de l'esquerra, en pujada, menys transitada (NE).
- 15,030 km 4:25 h. 742 m. Arribem a la carena –**Serrat dels Llamps**–. Seguim cap a l'esquerra, amb lleus pujades i baixades.
- S'hi gaudeix d'àmplies vistes: a la dreta, ensotat, el mas de la Clusella i poc abans, la Pinassa de les tres besses de la Clusella. També veiem la Mola, el Montcau i Montserrat, vers ponent; Moià i el Puigmal, vers llevant.
- 4:33 h. 742 m. Coll. Pla de l'Alzina.
- 16,090 km 4:38 h. 758 m. A l'esquerra surt el corriolet que puja de Marfà i tot seguit desemboquem al Sender de la Pinassa, encreuament amb pal indicador. Al davant, a deu metres per sobre nostre, tenim les ruïnes del mas **Pujalt**.

SEGON CONTROL. Lloc destinat per a proveir-se de beguda

Si ens sentim fatigats, aquí podem optar per escurçar el recorregut i seguir el brancal de l'esquerra (NE), que en onze minuts (0,850 km) ens menarà directament i planera a Pedrós, estalviant-nos així **cinquanta-un minuts** (3,110 km).

Continuem pel brancal que baixant suaument per la dreta (SW) passa per la pinassa de la Clusella i la balma del Pedrós. Poc després a l'esquerra, en un marge (709 m), abans hi havia la font de Pujalt. Actualment ha desaparegut en remenar-hi les terres.

- 4:54 h. 669 m. Travessem el torrent de la Clusella. A la dreta es veu el mas de la Clusella, edificació ferma de tres plantes i una torre dalt.
- 17,450 km 4:59 h. 662 m. Bifurcació de pistes amb pal indicador. A la dreta, a primer terme, tenim la impressionant **Pinassa de les tres besses de la Clusella**, que té més de 20 metres d'alçada i un perímetre que s'acosta als quatre metres. La pista arriba al mas de la Clusella. Antic, anomenat ja el 1200. Per l'esquerra (S), segueix en pujada el Sender de la Pinassa, que porta a Pedrós i Castellterçol. Nosaltres continuem a l'esquerra.
- 5:10 h. 693 m. Arribem en una bifurcació de la pista, som al Serrat de Puig Orris. Una mica més endavant nou trencall a la dreta.

- 5:15 h. 688 m. Se'ns hi afegeix una pista per la dreta.
- 18,620 km 5:17 h. 689 m. A la dreta trobem un pedró arran de pista que ens senyala el corriolet poc perceptible que baixa a la Balma del Pedrós (SE). El seguim.
- 5:19 h. 675 m. **Balma del Pedrós**, allargassada, no obrada. Al fons a l'esquerra hi ha una font de bassal. Resseguim la balma cap a la dreta per un corriol. Hi ha alguns pedrons que ens indiquen el camí de pujada. Per guanyar la pista cal tendir cap a l'esquerra.
- 5:23 h. 689 m. Arribem a la pista i la seguim a l'esquerra (N).
- 18,900 km 5:25 h. 691 m. Bifurcació, pugem a la dreta (NE). Contrada de pins, ginebrons i algun arboç.
- 5:39 h. 746 m. Arribem al costat de la bassa pluvial del Pedrós, amb decantador. Seguim a la dreta.
- 20,090 km 5:40 h. 742 m. Passem arran del mas del **Pedrós** que havia estat la casa pairal de la família Prat de la Riba. Pista principal, la seguim a l'esquerra. Anem deixant el mas a la banda dreta. Se'ns obren vistes vers el Pirineu: Puigmal, Bastiments... Per la dreta, Montserrat; som a la carena.
- 20,270 km 5:46 h. 731 m. Bifurcació, seguim a la dreta (E). Sender de la Pinassa.
- 5:53 h. 740 m. Nova bifurcació, ara seguim a l'esquerra –Camí del Pedrós– (SE). Bifurcació i cinta que barra el pas. Si continuàvem per la dreta pujaríem a la carena i trobaríem unes pedres que volen simular un petit dolmen al costat del camí que ens indica que a l'altra banda del camp de conreu, a 50 metres, en el bosc d'alzines i un petit turonet, es troben les restes de l'autèntic **dolmen de mas Clamí**. És rectangular, fondo, força ben conservat. Tan sols li manquen les lloses de la coberta. Continuem per l'esquerra (E).
- 5:57 h. 807 m. Arribem a la carena. De nou cinta a la dreta per barrar el pas. Continuem a l'esquerra (NE).
- 22,290 km 6:14 h. 817 m. **Collet de mas Clamí**. A la dreta, ensotat, podem veure les ruïnes del mas Clamí vorejades de bosc d'alzines. A l'esquerra un pedró. Per aquest indret arriba la Ronda curta, que puja de la font d'en Prat de la Riba, on és possible de refrescar-s'hi amb l'aigua que hi raja.

TERCER CONTROL i lloc destinat per a beguda

A partir d'aquest punt i fins a Castellterçol segueix el segon tram comú per a tots dos itineraris, el curt i el llarg.

Collet de mas Clamí (817 m), Pla de les Forques (811 m), collet de Sant Fruitós (776 m), plaça Enric Prat de la Riba (728 m).

Seguim per la carena (SE).

22,540 km 6:16 h. 822 m.. Se'ns afegeix un corriol per la dreta.

22,730 km 6:22 h. 814 m. Nova bifurcació amb pal indicador (S). Continuem per la dreta carenejant, direcció migjorn. Cent metres més endavant la pista gira avall cap a la dreta. Nosaltres continuem recte.

23,090 km 6:27 h. 826 m. Arribem a **la Miranda**. A l'esquerra, al costat d'un tronc corcat agafem un corriol molt agradable que baixa per dins l'alzinar (SE). Passem vora una tanca de bestiar.

6:33 h. 800 m. Tanca.

23,540 km 6:37 h. 811 m. Després d'una lleugera pujada arribem al **Pla de les Forques**.

6:41 h. 805 m. 100 metres a la dreta, mirador de Castellterçol, sobre la Creu i el collet de Sant Fruitós. Baixem a l'esquerra per un corriol i, tot seguit, a la bifurcació seguim el corriol de l'esquerra. El de la dreta passa per un roquissar on cal anar amb compte pel seu mal pas.

23,860 km 6:45 h. 776 m. Arribem al **collet de Sant Fruitós** i la Creu. Continuem rectes. Cruïlla de camins, seguim el del mig, que porta al dipòsit d'aigua (S).

6:49 h. 790 m. Anem per un roquissar. Ens decantem a l'esquerra fins trobar un corriol que seguim per dins el bosc (SE).

6:54 h. 758 m. Arribem en una pista que travessem i seguim pel corriol de l'altra banda.

24,310 km 6:56h. 735 m. Sortim a la pista principal, que seguim cap a la dreta. Tot seguit entrem a Castellterçol pel carrer de Sant Francesc (E), que abandonem immediatament per continuar a l'esquerra pel carrer de Sant Llogari. i en acabat pel carrer de Baix.

7:03 h. 727 m. Finalment trenquem a la dreta per entrar a la plaça del Dr. Fargas.

25,060 km 7:05 h. 728 m. Arribem a la **plaça Enric Prat de la Riba**. Fi de la Ronda llarga

Fitxa tècnica: Temps emprat: 7:05 hores.

Recorregut de 25,060 km aproximadament.

Desnivell de pujada: 700 metres aproximadament.

Descripció: Ferran Zurdo

Track: Ferran Marcos i Ramon Pineda

Descripció Ronda Curta: Ferran Zurdo. Track: Ferran Marcos i Ramon Pineda

